

3. Галацин К. Використання автентичних текстів на заняттях з англійської мови в технічних закладах освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 10 (94). С. 11–21.

4. Дмітренко Н. С. Використання автентичних текстів в автономному навчанні професійно орієнтованого англійського спілкування. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загально-освітній школах*. 2020. Т. 2. № 69. С. 107–111.

5. Нипадимка А. С., Сарновська Н. І. Роль автентичних текстів в навчанні іноземним мовам майбутніх фахівців-міжнародників. *Молодий вчений*. 2016. № 4.1 (31.1). С. 84–87.

6. Букач В. М., Голубова Г. В. Викладання краєзнавства та іноземної мови у вищій школі. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*, 2019. № 24 (129). С. 26–32.

7. Качур І. І. Використання автентичних матеріалів як креативний підхід до вивчення іноземних мов. *Інноваційна педагогіка* : наук. журн. 2021. Т. 2. № 21. С. 13–15.

8. Бабенко К. П. Прийоми використання автентичних текстів на заняттях із англійської мови. *Педагогічні науки*. № 2. 2022. С. 80–85.

9. Коротка Н. В. Роль автентичних матеріалів в вивченні ділової англійської мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Філологія. 2018. №. 4 (72). С. 124–127.

10. Романюк Л. В., Русановська Т. В. Критерії відбору автентичних матеріалів у процесі навчання іноземної мови студентів немовних спеціальностей. *Закарпатські філологічні студії*. №. 27. 2022. С. 106–110.

Наталія Гудкова

к. філол. н., доцент, доцент кафедри іноземних мов,

Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ УСНОГО ПЕРЕКЛАДАЧА-ПСИХОЛОГА

В останні десятиліття вчені все частіше звертаються до дослідження процесу здійснення перекладу тексту не як до творчої діяльності окремого перекладача, а як до інтелектуальної діяльності. Ця ідея бере початок у теорії перекладацьких норм, які домінують у певну епоху та формують принципи перекладацької діяльності. В даний час перекладацька діяльність розглядається, насамперед, як явище соціальне. Це обумовлює можливість комунікації між представниками різних соціокультурних утворень. У зв'язку з цим переклад має бути емоційно інтелектуальним.

У психології все частіше використовується термін *емоційний інтелект*, який визначається як сукупність найрізноманітніших здібностей, які забезпечують можливість успішно діяти в будь-яких ситуаціях [2]. Вагомий внесок в розвиток теорії емоційного інтелекту зробив Д. Гоулман, приділивши особливу увагу практичному застосуванню теорії емоційного інтелекту в житті та на роботі [1]. Він запропонував впроваджувати програми щодо навчання емоційному інтелекту в школах та на підприємствах, оскільки, на його думку, емоційний інтелект більш важливий, ніж академічний. У моделі емоційного інтелекту, яка може бути використана для розгляду ролі перекладача-психолога, вчений виділив п'ять складових емоційного інтелекту.

Самосвідомість. Перекладач має адекватно оцінювати свій емоційний стан, простежувати взаємозв'язки між емоціями, мисленням та дією. Чітке усвідомлення сильних і слабких сторін дозволяє досягти максимального результату у роботі. Так, наприклад, перекладач-початківець може компенсувати брак досвіду більш ретельною підготовкою та опрацюванням теми майбутніх переговорів, що дозволить йому почуватися більш впевнено і підвищить якість перекладу.

Саморегуляція є однією з найважливіших складових роботи усного перекладача, оскільки участь у переговорах передбачає високий рівень відповідальності, непередбачуваність, необхідність швидкого реагування.

Мотивація. Усному перекладачеві доводиться стикатися з безліччю непередбачуваних ситуацій, які потребують негайного вирішення організаційних питань – своєчасного отримання інформаційних матеріалів, перевірки обладнання, уваги до деталей. Ініціативність як прояв мотивації часто виходить на перший план й може справити сприятливе враження на роботодавця.

Емпатія. На ділових переговорах перекладач має сприймати різні точки зору та не має права керуватися стереотипами. Його манера має бути відкритою, викликати довіру співрозмовників. Й, безумовно, перекладач як посередник міжкультурної комунікації має бути поінформований про культурні особливості, пов'язані з представниками різних національностей та культур.

Соціальні навички. В даному випадку роль перекладача накладає певні обмеження. Він впливає та переконує учасників переговорів, але лише тією мірою впливу, яку заклав оратор. Крім того, він не може брати на себе роль лідера. Однак деякі якості повинні проявлятися повною мірою: уміння слухати, здатність розуміти інших людей. Ключовим вмінням у цьому контексті є вміння спілкуватися, адже основна функція перекладача – забезпечити комунікацію.

Таким чином, наявність емоційного інтелекту є найважливішою умовою для ефективного виконання ролі перекладача. Він дозволяє успішно справлятися із соціальними ролями, властивими статусу перекладач. Крім того, емоційний інтелект дозволяє своєчасно адаптуватися до мінливих обставин, справлятися зі стресовими ситуаціями та мінімізує негативні наслідки для всіх учасників переговорного процесу.

Література:

1. Bar-On R. BarOn emotional quotient inventory. Toronto : MLS, 1997. 216 p.
2. Goleman D. Working with emotional intelligence. Bantan Books, 1998. 464 p.

Олена Гурська

к. пед. н., доцент, доцент

кафедри іноземних мов за фахом,

Національний авіаційний університет, м. Київ

ВПЛИВ ПРОГРАМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ CHATGPT НА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

З розвитком технологій штучний інтелект став потужним інструментом трансформації різних галузей професійної діяльності. Однією з таких інноваційних програм є ChatGPT, мовна модель штучного інтелекту, яка докорінно змінила процес навчання іноземних мов в освітньому середовищі сучасних закладів вищої освіти.

Основними можливостями програм штучного інтелекту є розширений доступ до освіти, матеріальна підтримка викладання та персоналізовані навчальні матеріали, сприяння більшій інклюзивності (шляхом надання мовної підтримки, індивідуального навчання, різноманітного інклюзивного контенту й функцій доступності), підвищення залученості студентів, ефективна оцінка та індивідуальний зворотний зв'язок, а також покращення результатів навчання іноземних мов. ChatGPT може бути важливим інструментом у заохоченні різноманітності, справедливості та інклюзивності в освіті, пропонуючи різноманітні ресурси, сприяючи ефективному навчанню й культурній компетентності [1, 2].

ChatGPT потенційно пропонує безліч можливостей підтримки чотирьох типових взаємодій, необхідних для ефективного навчання іноземних мов у цифровому